

LUYỆN TẬP VỀ CÁC KIỂU VĂN BẢN VÀ PHƯƠNG THỨC BIỂU ĐẠT

(1 tiết)

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

Giúp HS :

– Nắm vững và lí giải được đặc điểm của các kiểu văn bản và phương thức biểu đạt đã học ở THCS.

– Thấy được vai trò, tác dụng của sự kết hợp các phương thức biểu đạt trong một văn bản.

II — TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

GV yêu cầu HS làm hai bài tập nêu trong bài học.

Bài tập 1. Yêu cầu HS dẫn ra một đoạn hoặc một bài văn đã học làm ví dụ minh họa cho mỗi kiểu văn bản. Phân tích để làm nổi rõ phương thức biểu đạt chính đã dùng trong các đoạn văn đó. Như thế, HS phải dẫn ra được sáu đoạn hoặc bài văn cho sáu kiểu văn bản đã học.

Trong chương trình THCS, HS đã được học khá nhiều văn bản và đủ các kiểu loại theo yêu cầu của bài tập này. HS có thể nêu tên văn bản và cũng có thể dẫn ra cụ thể một đoạn văn nào đó. Nếu là đoạn văn chỉ sử dụng một phương thức biểu đạt thuần nhất thì không cần chỉ ra các phương thức kết hợp. GV yêu cầu HS không chỉ nêu tên văn bản, nêu đoạn văn cụ thể mà còn phải phân tích để làm sáng tỏ các đặc điểm của mỗi kiểu văn bản.

Bài tập 2. GV yêu cầu HS xác định tên các kiểu văn bản cho sáu đoạn trích ; bài tập này ngược lại với Bài tập 1. Sách đã nêu sáu đoạn trích, HS chỉ cần đọc kĩ và xác định tên kiểu văn bản cho mỗi đoạn trích. Có những đoạn trích kết hợp các phương thức biểu đạt, nhưng ở đây chỉ nêu tên kiểu văn bản sử dụng phương thức biểu đạt chính.

Kết quả tìm hiểu của HS cần được tổ chức trao đổi và tranh luận trước lớp. Đáp án cho bài tập này như sau :

Đoạn 1 : văn bản thuyết minh ; *Đoạn 2* : văn bản lập luận ; *Đoạn 3* : văn bản miêu tả ; *Đoạn 4* : văn bản điều hành ; *Đoạn 5* : văn bản biểu cảm ; *Đoạn 6* : văn bản tự sự.

Bài tập 3. Viết một đoạn văn phân tích vai trò và tác dụng của các yếu tố miêu tả trong việc thể hiện nội tâm nhân vật Thuý Kiều qua đoạn trích *Kiều ở lầu Ngưng Bích*. Đối với bài tập này, nếu còn thời gian thì GV cho HS viết trên lớp, nếu không có thời gian thì hướng dẫn để HS viết ở nhà. Đoạn trích *Kiều ở lầu Ngưng Bích* HS đã được học trong SGK *Ngữ văn 9* ; vai trò, tác dụng của các yếu tố miêu tả đối với việc thể hiện nội tâm nhân vật cũng đã được học ở lớp 9.

III – TÀI LIỆU THAM KHẢO

– Bộ SGK *Ngữ văn THCS* (phần Tập làm văn từ lớp 6 đến lớp 9), Sđd.

– Đỗ Ngọc Thống, *Đổi mới Chương trình và sách giáo khoa Ngữ văn THCS*, NXB Giáo dục, 2002.